

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen välinen tulossopimus vuosille 2002 ja 2003

Tämän sopimuksen tarkoituksena on määritellä Itä-Suomen lääninhallituksen tulostavoitteet liikenne- ja viestintäministeriön toimialan osalta sekä niihin tarvittavat voimavarat vuosiksi 2002 ja 2003.

Tämän sopimuksen laativat ja solmivat yhdessä liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) ja Itä-Suomen lääninhallitus (ISLH).

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen sopimat tulostavoitteet vuosille 2002 ja 2003

1. Henkilöliikenne

1.1 Tulostavoitteet

Lääninhallitus turvaa julkisen liikenteen palvelut alueellaan taloudellisesti tehokkaalla tavalla. Lääninhallitus pyrkii sekä rahoituksen että kehittämistoimien avulla lisäämään joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja esteettömyyttä ja sitä kehitetään esteettömyyden alueelliseksi asiantuntijaksi. Lääninhallitus tehostaa yhteistyötä kuntien kanssa ja edistää henkilöliikenteen logistista osaamista liikenteenhoidon tehostamiseksi. Lisäksi lääninhallitus toimii kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Läänin alueen kuntien liikenneturvallisuustyötä tuetaan ja aktivoidaan.

Nämä tavoitteet merkitsevät eri toimintaympäristöissä yleisesti seuraavaa:

- Kaukoliikenteessä joukkoliikenteen markkinaosuutta pyritään lisäämään erityisesti kehittämällä liityntäyhteyksien sujuvuutta.
- Kaupunkiseutujen liikenteessä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen markkinaosuutta sen houkuttelevuutta parantamalla.
- Maaseudun liikenteessä tavoitteena on turvata liikkumisen peruspalvelut ja toisaalta parantaa uusien joustavien palvelu- ja kutsujoukkoliikenteiden avulla palvelutasoa ja tarjontaa.

1.2 Toimenpidekokonaisuudet ja painopisteet

1.2.1 Joukkoliikenteen peruspalvelut

Lääninhallitus turvaa joukkoliikennepalvelujen saatavuutta. Linjaliikenteen muutokset ja ostoliikenteiden kohdentamiset hoidetaan siten, että edistetään eri kuljetusmuotojen ketjuuntumista.

Alueellisen joukkoliikenteen kehittämisessä otetaan erityisesti huomioon liityntäyhteydet linja-autojen ja junien kaukoliikenteeseen. Kaukoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota syöttöliikenteen toimivuuteen ja sujuvuuteen. Uusia syöttöliikennejärjestelmiä kehitetään ja kokeillaan. Osallistutaan mahdollisiin pienempien rautatie- ja linja-autoasemien yhdistämishankkeisiin asiantuntijana.

Lääninhallitus toteuttaa peruspalvelujen arvioinnin liikennesektorin osalta. Lääninhallitus toimii alueellisten joukkoliikenteen tavoitteiden määrittelemiseksi yhdessä kuntien ja maakuntien liittojen sekä ympäristökeskusten kanssa.

Lääninhallitus osallistuu laatuasiakirjamallien kehittämistyöhön.

1.2.2 Joukkoliikenteen markkinaosuus

Lääninhallitus kerää aineistoa alueensa lippujärjestelmistä ja niiden toimivuudesta sekä tekee yhteenvetoa lippujärjestelmien vaikutuksista matkustajamääriin, joukkoliikenteen rahoitukseen sekä palvelutasoon. Työ tehdään osana rahoituksen seuranta- ja peruspalvelujen arviointityötä ja työssä käytetään hyväksi ministeriön ja lääninhallitusten yhteistyössä laatimia tiedonkeruun periaatteita.

Lääninhallitus ja liikenne- ja viestintäministeriö tekevät yhdessä vierailuja paikallisliikenteen valtionapua saaviin kaupunkeihin. Kaupunkikäynneillä selvitetään valtionapua saavien kaupunkien liikennepolitiikkaa ja liikennepolitiikan tavoitteita sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen asemaa kaupunkien liikennejärjestelmässä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, mitä tavoitteita joukkoliikenteelle on asetettu ja mitä joukkoliikenteen tehostamis- ja sujuvoittamiskeinoja kaupungeissa on käytetty tai aiotaan käyttää.

1.2.3 Taksiliikenne

Lääninhallitus turvaa lupapolitiikan avulla taksien saatavuuden.

Niissä kunnissa, joissa taksitiheys poikkeaa merkittävästi kuntatyyppin keskimääräisestä taksitiheydestä, lääninhallitus jatkaa selvitystyötä. Hyödyntämällä hankittua tietoa lupaharkinnassa edistetään taksiluvan myöntämisperusteiden yhtenevyyttä samantyyppisissä kunnissa.

Liikennelupia myönnettäessä lääninhallitus kiinnittää huomiota taksiverkon alueelliseen kattavuuteen. Erityisryhmien liikennetarpeita silmälläpitäen pyritään huolehtimaan siitä, että saatavilla oleva taksikalusto on riittävän monikäyttöistä.

1.2.4 Palveluliikenne ja matkojen yhdistely

Lääninhallitus osallistuu palvelulinjojen ja kutsujoukkoliikenteiden käynnistämiseen ja matkojenyhdistelykeskuskokeiluihin ja samalla edistää kuntien ja kuntien eri hallintokuntien sekä Kansaneläkelaitoksen välistä yhteistyötä. Tavoitteena on joukkoliikennepalvelujen ja niiden laadun kehittäminen ja parantaminen, yhteiskunnan kustantamien kuljetuskustannusten nousun hillitseminen ja kaikille avoimen joukkoliikenteen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen.

Lääninhallitus selvittää vuosittain kyselyn avulla kuntien kuljetuskustannusten kokonaismäärän. Koulutusta ja ohjausta liikennepalvelujen kehittämisessä kohdistetaan erityisesti kuntiin, joissa erilliskuljetusten osuus kuljetuskustannuksissa on keskimääräistä suurempi.

Lääninhallitus osallistuu palveluliikenteen tarjousasiakirjamallien laatimistyöhön.

1.2.5 Kehittämishankkeet

Joukkoliikenteen kehittämishankkeiden painopisteinä ovat palvelulinjojen ja kutsujoukkoliikenteiden käynnistäminen, matkojenyhdistelykeskuskokeilu, joukkoliikenteen suunnittelu ja liikennejärjestelmäsuunnitelmat. Lisäksi lääninhallitus osallistuu matkustajainformaation ja matkakeskusten kehittämishankkeisiin ministeriön kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

1.2.6 Esteettömyys

Lääninhallitus ottaa iäkkäiden ja muiden toimimisesteisten henkilöiden tarpeet huomioon peruspalveluja arvioitaessa ja kaukoliikenteen liityntäyhteyksien toimintaedellytyksiä parannettaessa samoin kuin uusia syöttöliikennejärjestelmiä kehitettäessä.

Palveluliikenteen osalta lääninhallitus huolehtii siitä, että järjestelmiä kehitettäessä otetaan alusta lähtien huomioon myös eri asiakasjärjestöjen näkemykset.

Matkustajainformaation kehittämisessä otetaan huomioon se, että se muodoltaan ja sisällöltään palvelee entistä paremmin myös iäkkäitä ja muita toimimisesteisiä henkilöitä.

Muutoin lääninhallitukset toteuttavat ministeriön vuonna 2002 valmistuvan esteettömyysstrategian lääninhallitukselle asetettuja tehtäviä siinä annetun aikataulun mukaisesti.

1.2.7 Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Liikennejärjestelmien suunnittelutyössä kiinnitetään huomiota joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytysten turvaamiseen ja parantamiseen sekä liikenneturvallisuuden edistämiseen. Lääninhallitus kiinnittää huomiota matkaketjujen toimivuuden parantamiseen ja joukkoliikenteen tehostamisen kannalta merkittävien liikennejärjestelyiden (mm. joukkoliikennekatujen ja -kaistojen, liikennevaloetuisuuksien, pysäkkien ja pysäköintijärjestelyiden) kehittämiseen. Lääninhallitus pyrkii vaikuttamaan siihen, että joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen tarpeet sekä liikenneturvallisuuden näkökohdat otetaan huomioon kaikessa kaavoituksessa.

Lääninhallitus jatkaa ja tiivistää yhteistyötä tiepiirien joukkoliikenteen yhdyshenkilöiden kanssa.

1.2.8 Lääninhallituksen omat painotukset

Lääninhallituksen kehittämistoimenpiteillä luodaan edellytykset joukkoliikenteen säilymiselle, palvelutason parantamiselle ja yhteiskunnan maksamien kuljetuskustannusten nousun hillitsemiselle.

Matkakeskukset: Lääninhallitus osallistuu vuonna 2001 aloitettujen Kuopion, Joensuun, Pieksämäen ja Varkauden matkakeskusten suunnitteluun.

Pohjois-Karjalan kyytivahti –projekti: Pohjois-Karjalan joukkoliikennehanketta kehitetään edelleen yhteistyössä kuntien ja liikennöitsijöiden kanssa sekä osana kansaneläkelaitoksen JATKE –hanketta.

Pohjois-Savon liityntäliikenne –projekti: Pohjois-Savon liityntäliikenneprojektin tavoitteena on turvata yhteistyössä yrittäjien ja kuntien kanssa alueen liityntäliikenneyhteydet kaukoliikenteeseen hyödyntämällä Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskusta.

Kaupunkiliikenne: Tulossopimuskautena jatketaan Joensuun, Kuopion ja Mikkelin kaupunkien kanssa yhteistä paikallisliikennehanketta, jonka tavoitteena on mm. kasvattaa joukkoliikenteen markkinaosuutta ja kehittää paikallisliikenteen aikataulutiedotusta. Hanke liitetään liikenne- ja viestintäministeriön koordinoimaan henkilöliikenteen HEILI –info-ohjelman.

Kuntien joukkoliikenteen palvelutaso –hankkeet: Liikenne- ja viestintäministeriön tilaaman Henkilökuljetusten palvelutaso –pilottiprojektin tuloksia hyödyntäen Itä-Suomen läänissä sekä kuntakohtaisissa henkilölogistiikkasuunnitelmissa että alueellisissa joukkoliikennesuunnitelmissa.

Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskus: Pohjois-Savossa toteutettavien henkilölogistiikkasuunnitelmien yhteydessä selvitetään kuntien tarpeet ohjata henkilökuljetuksiaan Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskuksen avulla. Lääninhallitus osallistuu liikenne- ja viestintäministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteisesti koordinoimaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin alueen terveydenhoitokuljetusten kehittämistyöhön.

Kutsujoukkoliikenne ja palvelulinjat: Olemassa olevia kutsujoukkoliikenne- ja palvelulinjajärjestelmiä kehitetään edelleen siten, että ne muodostavat osan esteetöntä ja joustavaa matkaketjua.

Joukkoliikenteen matkustajainformaatio: Matkustajainformaatiossa kiinnitetään erityistä huomiota matkaketjuihin. Sopimuskautena käynnistyvissä Joensuun ja Kuopion kaupunkiseutujen joukkoliikenteen LAATUKÄYTÄVÄ -hankkeissa selvitetään mm. vaihtopysäkkien informaatiotarpeet.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu: Vuonna 2002 käynnistetään Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnittelu. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmätyötä jatketaan ja suunnittelualueille solmitaan aiesopimukset.

1.3 Seuranta

Henkilöliikenteen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteutumista seurataan liikenne- ja viestintäministeriön ja lääninhallitusten yhteistyönä syntyneen seurantajärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Lisäksi vuoden aikana järjestetään henkilöliikennettä koskeva tilannekatsaus, jossa käydään läpi tulossopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden nykytilaa ja käsitellään mahdollisia esteitä, jotka vaikeuttavat tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteuttamista.

1.4 Toiminta juridisissa ongelmatilanteissa

Lääninhallitus huolehtii siitä, että juridisissa ongelmatilanteissa kysymykset ohjataan liikenne- ja viestintäministeriön ja lääninhallitusten yhteisen juristitiimin jäsenelle. Tiimin jäsenen vastuulla on tuoda ongelmat tiimin kokouksiin ja/tai toimittaa ongelmaa koskeva lausuntopyyntö liikenne- ja viestintäministeriölle silloin, kun tulkinta on epäselvä tai kannanotto koskee asiaa, jossa täytyy huolehtia valtakunnallisesti yhtenäisestä käytännöstä.

2. Tavaraliikenne

2.1. Tavoitteet

Tavaraliikenneluvat myönnetään siten, että päätökset tehdään pääsääntöisesti viimeistään kuukauden kuluessa hakemusten vireille tulosta. Käytetään hyväksi tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia lausuntonmenettelyssä vaarantamatta asiakkaiden oikeusturvaa ja tietosuojaa. Tavaraliikenteen lupasioissa kiinnitetään huomiota laadun kehittämiseen.

2.2. Toimenpiteet

Tavaraliikenteen lupaprosessissa otetaan käyttöön palvelusitoumus. Siinä kuvataan luvan hakeminen, ja myöntäminen eri käsittelyvaiheineen sekä kerrotaan asiakkaille, millaista palvelua he voivat lääninhallitukselta edellyttää.

3. Liikenneturvallisuus

3.1. Tavoitteet

Läänin alueella liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähentyy valtioneuvoston asettamien tavoitteiden mukaan. Läänissä toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä (18.1.2001) tieliikenteen turvallisuuden parantamisesta ja siihen liittyvää vuosille 2001-2005 laadittua valtakunnallista liikenneturvallisuussuunnitelmaa sekä toukokuussa 2000 valmistunutta Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelmaa vuosille 2000 - 2005. Läänin liikenneturvallisuussuunnitelma tarkistetaan vuoden 2002 aikana.

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuusryhmän ja kolmen maakunnallisen liikenneturvallisuusryhmän toimikausi päättyi vuoden 2000 lopussa. Uudet maakunnalliset liikenneturvallisuusryhmät ja läänin liikenneturvallisuusryhmä perustettiin vuoden 2001 maaliskuussa. Näiden ryhmien toimikausi kestää vuoden 2003 loppuun saakka. Lääninhallitus ja läänin liikenneturvallisuusryhmät tukevat ja aktivoivat kuntien liikenneturvallisuustyötä.

3.2. Toimenpiteet

Lääninhallitus toimii yhteen sovittavana viranomaisena liikenneturvallisuustyössä Itä-Suomen läänin alueella. Läänissä järjestetään seutukuntakohtaisia, maakuntakohtaisia läänikohtaisia koulutustilaisuuksia ja seminaareja. Myös seutukuntia pienempiä, liikenneolosuhteiden kannalta yhtenäisiä alueita on koottu yhteen liikenneturvallisuustyön tiimoilta. Tilaisuuksissa tuetaan kuntien eri hallintokuntien liikenneturvallisuustyötä. Pohjois-Karjalassa ja Etelä-Savossa on seutukuntatilaisuudet järjestetty maakunnan kaikissa seutukunnissa. Pohjois-Savossa tavoitteena on käydä loput seutukunnista läpi vuoden 2002 loppuun mennessä. Tavoitteena on syventää seutukuntatilaisuuksia vuosien 2002 ja 2003 aikana järjestämällä koulutusta vuonna 2002 kuntien liikennekasvatustyöstä ja vuonna 2003 kuntien maankäytöstä. Apuna liikennekasvatustyössä on vasta valmistunut liikennekasvatusoppimateriaali, jossa Varkauden Kuoppakankaan koululla on ollut merkittävä rooli.

Läänin vuotuinen liikenneturvallisuusseminaari järjestetään vuosittain.

Tiedotetaan liikenneturvallisuusasioista.

Päivitetään läänin liikenneturvallisuusinternetsivuja.

Palkitaan liikenneturvallisuusasioita edistävä teko, asia, henkilö tai yhteisö.

Ollaan mukana liikenne- ja viestintäministeriön rahoittamissa liikenneturvallisuushankkeissa. Lisäksi osallistutaan Liikennekasvatusprojektiin jatkohankkeisiin mahdollisuuksien mukaan.

Osallistutaan hirviseminaarin järjestämiseen vuonna 2002.

3.3. Seuranta

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä
 Järjestettävien koulutustilaisuuksien määrä
 Tehdään vuosittain liikenneturvallisuustyön toteuttamisesta yhteenveto

4. Liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan kuuluvat valmiusasiat

4.1 Tavoitteet

Kehitetään, valmistellaan ja ylläpidetään järjestelyt, joiden avulla osasto kykenee joustavasti ja tehokkaasti tilanteen edellyttämällä tavalla poikkeusoloissa johtamaan, sääntelemään ja säännöstelemään sähköistä viestintää sekä tiekuljetuksia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös äkilliset, vakavat kriisitilanteet, jolloin toimitaan ilman valmiuslainsäädännön valtuuksia. Tällöin korostuu yhteistoiminta muun muassa turvallisuusviranomaisten kanssa.

4.2 Toimenpiteet

Laaditaan ja ylläpidetään tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliset valmius- ja turvallisuussuunnitelmat.

Osallistutaan LVM:n ja muiden viranomaisten kanssa sovittaviin alan koulutus- ja neuvottelutilaisuuksiin. Annetaan aktiivista asiantuntija-apua muiden viranomaisten harjoitustilanteissa tiekuljetuksia ja sähköistä viestintää koskevissa asioissa.

Ylläpidetään LVM:n määrittelemät läänin alueen tärkeysluokitusluettelot.

Ylläpidetään LVM:n ohjeiden mukaan läänin alueen tieliikenteessä käytettävien ajoneuvojen varausluettelot.

Kehitetään tiekuljetusten ja sähköisen viestinnän poikkeusolojen organisaatioita yhteistyössä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan alueellisten toimikuntien kanssa. Tämä edellyttää osaston aktiivista osallistumista mm. KULO- ja TIVA-toimintaan.

Ylläpidetään yhteistoimintaa siten, että osasto on joka hetki selvillä muiden yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeiden viranomaisten tiekuljetusresurssien sekä sähköisen viestinnän järjestelmien tarpeista poikkeusoloissa.

4.3 Seuranta

LVM:n valmiusryhmä seuraa osaston valmiustoimintaa. LVM ja lääninhallitus seuraavat valmiuden tilaa läänin alueella valmiustarkastusten, valmiussuunnitelmien, neuvottelujen ja koulutusten avulla. Osasto tekee vuosittain tammikuun loppuun mennessä LVM:n valmiusryhmälle kertomuksen valmiustilanteesta läänin alueella edellisen vuoden aikana.

5. Valtakunnallinen liikenneluparekisteri

Lääninhallitus sitoutuu huolehtimaan siitä, että valtakunnallisen liikennelupajärjestelmän tiedot ovat ajan tasalla ja luotettavia niin, että tietoja voidaan käyttää myös arvioitaessa tulevia liikennepalvelujen kehittämis- ja rahoitustarpeita.

6. Voimavarat

Itä-Suomen lääninhallituksen liikenneasioita koskeva henkilövuosien määrä on vuonna 2002 20,0 htv, josta Mikkelissä 8, Kuopiossa 7 ja Joensuussa 5. Osaston henkilöresursseista kaksi henkilöä on liikenne- ja viestintäministeriön, sisäasiainministeriön ja lääninhallituksen sopimuksen mukaisesti osoitettu liikenne- ja viestintähallinnon valmiustehtäviin.

Liikenne- ja viestintäministeriö osoittaa lääninhallituksen käyttöön joukkoliikenteen määrärahaa, jonka suuruus perustuu valtion talousarvioon sekä lääninhallituksen edellisen vuoden määräraha-käyttöön, edellisiltä vuosilta siirtyviin määrärahoihin ja tarkasteluvuoden perusteltuihin alueellisiin tarpeisiin.

7. Tulossopimuksen seuranta

Tulossopimuksen toteutumista tarkastellaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen kesken vuonna 2002 järjestettävässä sopimuksen tarkistusneuvottelussa ja vuonna 2003 järjestettävässä seuraavassa sopimusneuvottelussa.

Tätä sopimusta on tehty kaksi kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Liikenne- ja viestintäministeriössä 95 päivänä maaliskuuta 2002

Osastopäällikkö,
ylijohdaja

Harri Cavén

Itä-Suomen lääninhallituksessa 19 päivänä maaliskuuta 2002

Maaherra

Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

Liikennehallintopäällikkö

Kari Hiltunen